

FOMENT

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

ANY VIII.

REUS, dijous 6 de Març de 1913

Núm. 55

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE

LUXOSOS HABITACIONS

QUART DE BANY I DUTXA

AGUSTÍ CASANOVAS

Cotxes a tots els trens → Plaça de Prim - REUS ← Telefon núm. 28

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
REUS. al dia. Pleb. 1'50 al mes
Fora. vell. > 4'50 trimestre
Extranger. > 8'00

Número solt 5 cèntims
Anunci a preus convencionals

CAMPANYA ELECTORAL

Garlar, res més que garlar

No fan altra cosa els possibilistes: garlar, res més que garlar.

Els seus atacs son estípits i no meixen els honors d'una resposta.

De totes maneres, no'n cau res en cap foradat, i anem contestant un per un tots els càrrecs que'n fan, per insignificants que siguin.

Pero,ells, com si tal cosa! continuen en els seus tretze i amb monotonía esgarriosa, que ja deu tindre marejats a qui se's escolta—si és que hi ha algú que se's escolti—insisteixen sempre en lo mateix, per més quells hi hagim des fet cent vegades seguides, com la ja desacreditada calumnia dels 36 mil durors, que desde'l primer moment no feu efecte a ningú, i la «paparrucha» de l'apat en commemoració del desastre de Cavite, que no més provoca hilaritat a qui ho llegaix, per lo candorosament estípít de l'invençió.

Pobre gent, no tenen perque acusarnos i quan s'inventen alguna cosa, hi posen tant carinyo que no saben com despenderse'n.

Ecls, sense l'arma de calumnis, quedaren desarmats.

D'aquí, que no n'esgrimeixin d'altra.

Pero fins i tot esgriment aquesta arma de malla llei, no hi poden res contra nosaltres, perquè apart de que a Reus tots ens coneixem, no ofereix gaire blanc la nostra història política als seus dards enverinats, per la raó de que quasi no'n tenim d'història—ja veieu si som modestos—, car collectivament som nous en la política i si ells no existíen per la mort del Prim, nos altres tampoc pel desastre de Cavite.

Ja veieu si som joves políticament!

I els vells—diem-ne vells, amb perdó dels interessats—que hi ha entre nosaltres, ens cab la glòria de dir que son de lo més conseqüent i integre que pugui haver-hi en el republicanisme i el catalanisme reusencs.

El vot es l'arma legal més poderosa per a enderrocar als tirans.

Descorrent encara més la cortina

Abans de fer públics els noms, varem recollar veladament la notícia de que tres regidors de la majoria republicana ocupaven llocs en el Consell d'Administració de la Empresa explotadora de les aigües. Varem fer-ho així demanant als possibilistes que desmentissin la versió. No l'han desmentida i això ens fa creure que es certa la notícia que corra de boca en boca de que's se-

nyors don Emili Briàsó, don Pere Ambrós i don Josep Ferrer Folch formen part del esmentat Consell, i que aquesta nova se manté oculta per a evitar el efecte que ha de produir a la opinió pública.

De poc en poc el poble anirà veient clar lo que en realitat hi ha al fons de aquestes aigües brutes.

Votant, els pobles imosen la seva sobirania.

I saben això per què succeix? Perque's pous coladors que Reus té en aquell punt estant obstruïts. Per què no s'arreglen els pous coladors?

Nosaltres hem de suposar que no s'arreglen perque als possibilistes els hi convé que Reus aparegui faltat d'aigua.

Qui deixi de votar no te dret a queixar-se de l'Administració pública.

El regidor perra a servir al poble? Bé veja, senyors, no badin, que això es massa candidesa!

Son, com deiem, quatre senyors particulars. No tenen estat d'opinió ni forma de partit.

Pobres d'ells que haguessin d'anar els sols a les eleccions i en les condicions nostres, sense disposar d'unes llistes de vots. Els d'ells que el seu oligàrcia classe de laics no hi inscriueixen.

Qui no voti als nostres candidats voidrà a Reus esclavitzada per a que l'exploití quatre marxants de la política.

El repart de consums i l'agència executiva

Fa una infinietat de mesos que l'antic agent executiu de l'Ajuntament senyor Cubells, va presentar una liquidació dels rebuts que se li van donar per a cobrar-los per la via d'apremi.

Aquells rebuts varen determinar embargs i prodigaren grossos trastorns al veïnat però no sabem encara lo que van produir al Municipi.

El cas es que'l senyor president de la comissió d'Hisenda al discutir-se els pressupostos d'engany va dir que s'havia nomenat un nou agent executiu amb seu fixa, per a evitar els abusos de l'antic agent o sigui del senyor Cubells.

La liquidació a què hem fet referència va passar a examen de la comissió d'Hisenda i amb sis mesos dita comissió no ha tingut encara temps de dictaminar sobre la mateixa.

No hi fa res. Mentrestant els contribuents que paguen el canvi que per alguna cosa se troba en la direcció de la administració municipal, el partit possibilista, exigint que se'n facin les mateixes mesures, han de ser atendudes.

Cap bon reusenc i liberal pot votar la candidatura possibilista.

La més peregrina teoria pregonada pels partidaris del projecte Caballé, és la de que ell fa la felicitat dels obrers. I sabeu per què? Doncs perque diuen que les fonts públiques rajaràn amb abundància i els treballadors podràn omplir els cantis més depressa.

Es a dir que els obrers no han de tindre altra aspiració que la d'anar a la font? Es a dir que poguen anar a omplir cantis, no cocis ni portadores, perque això l'Empresa ho prohíbeix terminant, ja queda resolt el problema de l'higiene que tant afecta a la classe treballadora? La teoria propagada pels possibilistes és una ofensa a les classes humils que no poden permetre's el luxe de pagar l'aigua a 50 cèntims el metre.

A lo que deuen aspirar els obrers és a tindre l'aigua als seus pisos tal com la tenen els burgesos, i això pot conseguir-se amb les aigües de l'Estany de Riudecanyes que vindrà a Reus sense cap gasto, però mai amb les del Mas Caballé, que son insuficients i cares.

Tenint l'aigua barato i en abundància l'Ajuntament, se podràn establir categories de preus segons l'importància dels carrers o edificis i d'aquesta manera pot arribar-se a que les barriades obreres puguin tindre aigua tal com la tenen els rics.

Per la promesa d'anar a omplir cantis d'aigua a la font tal com ara's fa, poden els obrers renunciar a les comoditats de l'aigua repartida a domicili?

La única manera de no hipotecar el peregríndre és votant la nostra candidatura.

Més martingales per a deixar a Reus sense aigua

Fa ja infinitat de setmanes, desde abans de les plujes darreres, que per la riera de Maspallos baixa una gran quantitat d'aigua i mentres això succeeix han de funcionar alguns pous.

Tothom sab perfectament que menys per l'esmentada riera hi baixa aigua, per poca que sigui, a Reus n'hem de tindre de sobrera i malgrat això se consent passivament que l'aigua vagi riera avall sense esser aproveitada.

Pero, qui son els possibilistes?

Tornem-hi amb aquesta pregunta: qui son els possibilistes?

Efectivament, com demostrarem ahir, políticamente no son niugó.

Son quatre senyors particulars que's dediquen a la política per a medrar o figurar—creure d'algún d'ells això darrer, ja es fer-li favor, perque tractant-se de possibilistes, alguna utilitat personal els hi ha de reportar el dedicar-se a la política, o sinó ja no s'hi dedicarien.

Pregunteu a un capitost del possi-

bles quals n'amanyen més de 300 vots, i sense disposar dels recursos del govern municipal que indubtablement proporciona certa força. No tindrien uns miserables centenars de vots!

Repetim-ho: no son ningú aquests señors.

En dies de eleccions se tira al carrer una dotzena d'ells i després d'anar de pis en pis i de fer promeses i amenaces, i d'affuxar la mosca, deuen reunir cada un d'ells una quarentena de vots.

Això demonstra la seva impopularitat.

No hi ha cap d'ells que tingui simpaties entre el poble; que sigui un de aquells politics que «carrastri». Se tro-

En Marcelí Domingo

Altra volta aquest Il·lustrat publicista republicà se disposa a ocupar la tribuna del centre lerrouxista de nom i possibilista de fet, del carrer de l'Hospital.

Diem altra volta, perque, com recordaran nostres lectors, en Marcelí Domingo ja ha parlat altres vegades en el centre dels aliats dels possibilistes. I allavors, com ara, ens ocuparem del fet donant-li una relativa importància per tractar-se d'un senyor amb el qual tenim certes similituds polítiques—si no ens equivoquem, car ja fa un quant

temps que no sabem per quins marts naveguen determinats polítics, tant desorientadora es la seva actitat.

Pero aquesta vegada té més importància i s'hi cab, més gravetat que les altres, el fet de que parli al carrer de l'Hospital el jove publicista tortosí; per que ens trobem en període electoral i l'acte en el qual se proposa prendre part es de propaganda electoral.

Per lo tant, el senyor Marceli Domingo ve a Reus a fer propaganda contra la nostra candidatura i a defensar la de la conxorda oligàrquica possibilista-lerrouixista. Pero ¿qué l'enpemey cap aquí al senyor Domingo?

Vol dir que no està equivocat? Vol dir que no l'han enganyat?

Nosaltres creiem ambdues coses fent honor a la seva sinceritat política; a la seva bona fe.

No ho podem creure que vingui a Reus del bras dels nostres oligàrques, conegut la situació local, sapiguent amb qui tracta.

Estem convencuts de que viu enganyat, de que ignora qui son i com procedeixen els nostres cacics que's diuen republicans per a poguer fer més mal a les idees liberals i als procediments democràtics.

De sapiguer el senyor Domingo, que la política republicana dels nostres oligàrques es una ficció, una pura farsa, no'l veuriem anar amb ells de bracet.

Lo tenim en més alt concepte an en Marceli Domingo.

Pero ja pica a història el seu tacte de colzes amb aquesta gent que son la rúnia de Reus i la causa de la nostra decadència, del nostre empobriment moral i material. Es que ignora l'història d'aquests partits o es que creu que es digne de demòcrates i republicans?

Convindria aclarir-lo aquest punt i amb molt de gust departiriem uns moments, per breus que fossin, amb l'il·lustrat publicista tortosí que ja sab que en nostra entitat política — en quina tribuna hem tingut el goig de sentir-lo — hi té bons amics quel respecten i l'admiren.

A veure si així, d'una vegada, sabrem míticament a què atendrem.

No serà bon republicà qui dongui el vot als que reben a reis i a ministres.

Una martingala den Caballé i Goyeneche

El diputat per Gaudesa, quina acta amb tant de profit sab fer servir per a defensar els seus negocis partidaris, s'ha armat una martingala pera que la vagant què va deixar a la Diputació el malaguanyat nacionalista republicà en Josep Anguera, signi complenada a conveniència seva.

Primerament, els diaris portaven la notícia que's presentava en Pere Lloret, cunyat de l'aprofitat diputat. Aquest nom no caigné he i il·lous retirat, i tot d'un cop se donà la notícia de que els republicans de Gaudesa havien proclamat la candidatura del regionalista en Josep Claveria, sense consultar als republicans de Falset que tenien desitjos de proclamar a nostre distingit amic, el conegut advocat en Magí Isern, ferm nacionalista republicà i fill d'aquella comarca.

S'intentà recabar l'apoi den Caballé com a diputat pel districte i no havent-hi manera, els bons republicans del Priorat dessistiren del seu propòsit.

Vegis com ne donà compte nostre estimat confrare «El Poble Català»:

«Falset-Gaudesa

Ha retirat la seva candidatura per aquest districte el nostre amic senyor Isern. La seva resolució està basada en que, apoyant el diputat a Corts per Gaudesa senyor Caballé a un altre candidat que's diu republicà, el senyor Isern, adoptant una actitud política que l'honra, no ha volgut fer que surti'l candidat monàrquic, de resultes de la

Per a demostrar lo monstruós de la conducta dels possibilistes, posarem un exemple gràfic. Figureu-vos que Reus és una plaça sitiada per mil soldats forasters que intimiden a que la plaça se rendeixi. Se reuneix la Junta d'autoritats i mentres esta reunida reb un missatge d'un exèrcit amic acampat molt prop de la plaça, dient que dintre unes hores hi haurà a Reus deu mil homes que sense cap esforç ni perill garantitzaran l'independència, la pau i la prosperitat de la població.

Davant d'això, què dirieu que va acordar la Junta d'autoritats?

Doncs entregar la plaça als mil soldats sitiadors rebutjant l'ajuda dels deu mil.

Ja haureu comprès que l'exèrcit sitiador és En Caballé amb les seves hipotètiques mil plomes d'aigua i l'exèrcit deslliurador el Pantano de Riudcanyes amb ses deu mil plomes destinades a nostra població.

divisió dels vots republicans que's produeixia.

Ara resulta que l'home de negocis que porta l'investidura de diputat pel districte de Gaudesa, vol donar lliçons de moralitat política als capdevanters del nostre partit. Vegis en quina forma dona compte de la proclamació del seu amic Claveria en «El Poble Català»:

Josep Claveria, es l'únic candidat per Falset-Gaudesa proclamat pels organismes de la U. F. N. E. i rebut amb goig i entusiasme per totes les forces socials de les comarques del meu districte. Claveria, distingit fill i advocat de Gaudesa que va allí a substituir en el seu despatx i en la política que representa al malaguanyat diputat provincial Josep Anguera, ha predicat amb l'exemple per la redempció d'aquells pobles lluitant al meu costat en aquella tremenda campanya de 1907 contra el caciquisme de Gaudesa, sofri persecució de la Justícia i fou condemnat a desterro, amb greu perjudici dels seus interessos.

Efecte de la seva proclamació, acabem de reunir-se a Falset els principals capitostos del carlisme i les forces ministerials de la província de Tarragona, assistint-hi els senyors marquès de Vilanova i Geltrú, Nicolau, Monteverde i Guasch, i acordant combatre a sang i a foc la candidatura Claveria.

La lluita queda entaulada entre dos bandos. D'una part, els republicans amb l'opinió sana de Falset-Gaudesa, de l'altra, tots aquells elements que treballen desesperadament per a reconquistar el districte en benefici dels interessos del centralisme i de la dinastia.

Si contra aquesta candidatura que ha proclamat el país amb arreglo als procediments democràtics més escrupulosos surten ara noves candidatures proclamades de reial ordre per les altes mentalitats de la política barcelonina, avorint així la candidatura carlista i caciquista de Falset-Gaudesa, lluitarem contra tot hom, succeeixi lo que succeeixi. Però ja seria hora de que's directors de la política de Barcelona se cuidessin de casa seva i no vinguessin

a pertorbar amb les seves miserries i renunciaren les sanes comarques rurals de Catalunya, que en son amor a la terra catalana i a la puresa de les idees donen proves d'una abnegació, d'un esperit de sacrifici i d'una alteza de mires que pel be general de Catalunya, deurién servir de mirall als pobles de Barcelona.

Als meus companys Carner, Rodés, Moles, Zulueta, Miró, Salvatella, Junoy i als diaris «La Publicidad», «El Diluvio», i demés publicacions de Catalunya acudeixo amb aqueix telefònom per a què facin que acabin d'una vegada aquestes ingerències funestes i intolerables d'una política i uns procediments perjudicials per a Catalunya, docents jo no he de perdre'l temps empleant-lo en discutir petiteses quan el necessito tot per a lluitar contra 'ls enemics de la grandesa i la prosperitat de la meva terra.

Caballé Goyeneche.

Dels informes que nosaltres tenim resulta falsa l'affirmació de que s'ha fet la proclamació amb arreglo a's procediments democràtics més escrupulosos.

It també resulta fals que sigui repoblada en Claveria.

Respecte an aquest punt copiem la següent nota política que ens d'ahir publicava «La Veu de Catalunya»:

«Per alguns diaris se ve discutint la filiació del candidat presentat pels nostres amics del districte de Falset-Gaudesa, don Josep Claveria. No'n hem d'entretenir en escatir les seves idees personals, però si sostenir que el esser anti-caciquista, com el califiquen els que el discuteixen, no solament no contradiu la significació que li donen, sinó que l'amplifica, i, per altra banda, ningú ens pot negar l'origen de la seva presentació.

Apart això, no hi ha cap inconvenient en reconeixer que un cop presentat, els elements nacionalistes republicans d'aquelles comarques han sapigut donar una bona interpretació a les normes oficials del seu partit, prestant-li el seu apoiament i anant, per lo tant, a una fusió de forces a combatre la candidatura caciquista den Josep Compte Junco, cosa que'ns sembla força lloable.

Se veu que an aquest senyor Claveria

no'l coneixen solament a «La Veu» com a regionalista, sinó que també es coneix per la radicals. En la edició d'ans de ahir, «El Progreso» publica una nota política d'aquell districte, que acaba de reticular el clau. Diu així:

«El domingo próximo, dia 9 de marzo, van a reunir en este distrito una cruenta batalla electoral, con motivo de la vacante que dejó en la Diputación provincial el prestigioso abogado señor Anguera, los señores Compte, Claveria, Isern y Royo.

El señor Compte se presenta como liberal, apoyado por el Gobierno y por los jaunitas. El señor Claveria, como republicano apoyado por Cambó y Caballé. Y el señor Isern y el señor Royo, como federal el uno y como radical el otro...

Como verà el lector, los jaunitas apoyan a un hijo, políticamente hablando, de aquellos valientes liberales que les zurraron la badana en cuantas guerras civiles provocaron. Como verá el lector, el señor Claveria, cuya fe en el carbonismo está bien probada, pretende hacerse pasar por republicano, ya que para ello, cuenta con el apoyo moral y material del señor Caballé. Como verá el lector, el señor Caballé quiere cubrir la vacante de un republicano con un aliado de la Defensa Social.

De tot això se'n pot deduir una vegada més, que la consecuencia política den Caballé y Goyeneche consisteix en la defensa dels seus interessos particulars.

Aquesta es, políticament, la seva contextura mora.

Oficines electorals

Se posa en coneixement de tots els ciutadans que continuen obertes al públic les oficines electorals estableties en la sala d'actes del Foment Republicà Nacionalista.

Hores de oficina: de 9 a 12 de la nit els dies feiners i de 3 a 8 els dies festius.

Informació Local

Se convoca als socis de la Jovenut Nacionalista Republicana a una reunió que tindrà lloc el proper dissabte, dia 8, a dos quarts de deu de la nit, en el Foment Republicà Nacionalista.

Ha mort a Barcelona, nostre compatriota Eu Jaume Constantí Vallvé, director i fundador que fou del «Seminar Catòlic de Reus», espòs de dona Francisca Colom i Escoda, germana de nostre apreciat company en la premsa, En Francesc Colom i Escoda.

Rebi la família del difunt l'expressió de nostre pésam.

Durant l'any 1912 la secció d'estadística del Museu Social de Barcelona ha tingut coneixement de 17 canvis en el tipus de salaris pagats a Catalunya. Aquestes modificacions interessen a mil 817 obrers. L'augment de salari setmanal per a dits obrers, fou de 3.562 60 pessetes. El terme mitjà d'augment setmanal per obrer resulta esser de 1.95 pessetes.

Durant el mateix any s'ha tingut coneixement dels canvis en les hores de treball. Aquestes interessen a 2.102 obrers. El número d'hours setmanals de treball disminuïdes resulta esser 7.492, o sigui tres hores i mitja per obrer.

Dona Rosa Segarra. — Lleva lora amb Reial títol. Ofereix els seus serveis. — Carrer de Jesús núm. 2, segon.

Aquesta nit desde dos quarts de deu hi haurà grans sessions de cine i varietat en el Teatre Fortuny, en les que alternarà amb un escollit programa de películes la notable atracció «La Niñarde», amb la fantàstica llegenda «Salomé».

Hem rebut un atent B. L. M. de don Ricard Mata, Delegat President de la Creu Roja, Comissió de partit de Reus, pregant-nos fem públic l'agraïment de la Junta de govern a tots quants contribuïren a l'èxit del festival celebrat diumenge passat en l'Ideal Sport, en particular al propietari del mateix, senyor Gasset, quins beneficis se destinen a la benèfica associació.

Queda complacut.

La sessió de l'Ajuntament no pogué celebrar-se ahir per no haver-se reunit majoria de regidors.

Fàbrica de Gorres. — Isidre Pons participa a la seva nombrosa clientela haver traslladat el seu despatx del carrer de Boule núm. 9 al carrer de Montcada 18 i Galí núm. 7 i 9. — Reus.

Aquesta tarda a la Sala Reus s'hi celebrarà l'acostumada Matinée de moda, en la qual s'entreguen valls als nens amb oportió a un sorteig mensual de joguetes.

El programa de películes tant en la sessió de la tarda com en les de la nit serà escollidíssim.

El proper diumenge, dia 9, en el teatre de la societat «La Palma» s'hi es-trenarà l'interessant drama en 3 actes, de don Emili Graells Soler, «Verdugo y víctima».

Acabada la representació, se donarà l'acostumat ball en obsequi al sexe bell.

El Jutjat municipal d'aquesta ciutat cita a don Pasqual Monsó Ros.

BORRAS-DENTISTA Mercadal, 13. REUS

A causa de la gran nevada caiguda en l'alta muntanya de Lleida han tinent

la candidatura possibilista representa la política de la conveniència, l'enfrontzament del cacicat més vergonyós que pot soportar un poble, l'imperi de la empleomania a costa del contribuent, la bancarrota de l'hisenda municipal, i per sobre d'això la llibertat del nostre poble.

S'guanyaven els possibilistes, arrelaria aquí lo que jamai hi ha pogut arrelar perque els ciutadans reusencs saben lo que vol dir la paraula llibertat: el monopoli odiós. Aquí no n'hi ha hagut mai de monopoli; aquí no se n'han expedint mai de patents per a degollar impunement als consumidors.

Reusencs, voteu la nostra candidatura.

Visca la llibertat de Reus!

